

ZEER GEHEIM

COÖRDINATOR INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN

ZEER GEHEIM/PERSOONLIJK

KA 365/06

Ex.nr. 28

Bijlagen: 1 verslag
1 concept-voorstel
1 verzendlijst

's-Gravenhage, 14 februari 1957.

Hierbij doe ik U toekomen het verslag van de vergadering van 4 februari 1957, zomede van een exemplaar concept-voorstel tot instelling van het C.V.I.N., zoals dit na de bespreking in die vergadering is gewijzigd en door mij aan het Comité V.C.S. zal worden toegezonden met verzoek het oordeel van dit Comité te mogen vernemen.

Zoals U uit het verslag zal blijken ligt het in mijn voornemen in de volgende vergadering voort te gaan met bespreking van de verhouding van B.V.D. tot Militair Gezag in oorlogstijd.

De Coördinator van de
Inlichtingen- en
Veiligheidsdiensten,

F.J. Kist.

AAN: Zie aangehechte verzendlijst.

K/10

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

VERZENDLIJST

Ex.nr.

Mr. S.J. baron van Tuyll van Serooskerken	Secretaris-Generaal van het Ministerie van Buitenlandse Zaken	1
Commandeur J.F. van Dulm	Hoofd Marid	2
Kol. F.E. Lagerwerff	Hoofd Militaire Inlichtin- gen Dienst	3
Ut.Kol. J.P. Oele	Hoofd Luchtmacht Inlichtin- gen Dienst	4
Mr. L. Einthoven	Hoofd Binnenlandse Veilig- heids Dienst	5
Mr. C.B. Labouchère	Regerings-Commissaris in Algemene Dienst	6
Majoor van de grote staf J.J.L. baron van Lynden	Hoofd Sectie Algemene Zaken van de Generale Staf	7
Archief		<u>8</u>

ZEER GEHEIM

COÖRDINATOR INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN

ZEER GEHEIM

Ex.nr. 8

VERSLAG van het besprokene in de vergadering van
maandag 4 februari 1957.

Aanwezig de heren:

F.J. Kist, voorzitter	(Coördinator Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten)
Mr. S.J. baron van Tuyll van Serooskerken	(Ministerie van Buitenlandse Zaken)
J.F. van Dulm, bijgestaan door J. Nieuwenhuis	(Marid)
F.E. Lagerwerff, bijgestaan door D. Mants	(M.I.D.)
J.P. Oele	(Lu.I.D.)
Mr. L. Einthoven en Mr. J.S. Sinninghe Damsté	(B.V.D.)
Mr. C.B. Labouchère	(B.I.D.)

Aan de orde werd gesteld het verslag van de bespre-
king op 22 januari 1957 (Bijlage van KA 354/06 Zeer Geheim,
dd. 30 januari 1957), waarin de volgende veranderingen werden
aangebracht:

blz. 2 regel 3 en 4 van boven: "schrappen" en vervangen door:
"aangeboden. Met de Chefs van Staven, zal, gezien het feit,
dat zij zelve en de Stafsecties bij deze zaak betrokken zijn,
eveneens vooroverleg nodig zijn".

blz. 2 regel 6 van onderen: de "," vervangen door een ".".

blz. 2 regel 5 van onderen: schrappen tot en met de ".".

blz. 3 regel 3 van boven: na "instelling" toevoegen: "in
oorlogstijd".

blz. 3 regel 13 van boven: "paragraaf" vervangen door:
"appreciatie".

blz. 3, 3e en 4e regel van de noot onder aan de pagina ver-
vangen door: "een eventuele mondelinge toelichting
van het voorstel op de Canadese constitutie zou
kunnen worden gewezen. Ook wijst de heer".

blz. 3 regel 2 van onderen van de noot onder aan de pagina,
schrappen: "op de militaire paragraaf".

Tijdens de bespreking van deze wijzigingen merkte Kol. Lager-
werff op, dat zijns inziens de verantwoordelijkheid van de
V.C.S. niet alleen zou moeten gelden voor de militaire para-
graaf van de appreciatie van het C.V.I.N., maar voor het ge-
heel: Naar zijn mening zou de appreciatie pas na goedkeuring
door de V.C.S. aan de Regering mogen worden aangeboden. Naar
aanleiding van deze opmerking ontwikkelde zich een discussie,
waarin naar voren kwam dat bij de visie van Kol. Lagerwerff

het doel van de rapportage aan de Regering, n.l. het belichten en evalueren van de verschillende aspecten, zou worden gemist en de militaire visie zou overheersen. De heer Van Tuyll stelde de zaak zeer duidelijk, door op te merken, dat wanneer de V.C.S. de beoordeling van de politieke situatie zouden wijzigen, de inzichten van Buitenlandse Zaken niet meer in het rapport aan de Regering tot uiting zouden komen, hetgeen de Minister van Buitenlandse Zaken er toe zou kunnen leiden zijn vertegenwoordiger uit het C.V.I.N. terug te trekken. De Voorzitter meende dat, wanneer werd gesteld dat de doorzending al of niet voorzien van commentaar door de V.C.S. zou plaatsvinden, zodat hun mening naast die van het C.V.I.N. aan de Regering zou worden overgelegd, aan alle bezwaren zou zijn tegemoetgekomen.

Kol. Lagerwerff kon, als Hoofd M.I.D., met deze opvatting akkoord gaan, niet echter in zijn functie als Hfd. G2, daar hij van oordeel was, dat de C.G.S. hiermede niet zou kunnen instemmen. Op een vraag van de Voorzitter bevestigde spreker, dat hij ingeval hij zelf C.G.S. zou zijn, deze opvatting óók zou huldigen.

De Voorzitter merkte op, dat deze bijeenkomst niet tot doel had het onderhandelen over een te slaan besluit, maar slechts beoogde een zoveel mogelijk unaniem advies van de experts op inlichtingengebied aan de coördinator uit te brengen, teneinde deze in staat te stellen een naar zijn oordeel zo goed mogelijk voorstel te doen aan de Minister-President. In verband hiermede zal hij de "commentaar"constructie opnemen, ook al zal dit mogelijk weerstanden opwekken.

Hierna werd het concept Voorstel aangaande de voor tijd van oorlog of oorlogsgevaar gewenste organisaties aan de top van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, eveneens toegezonden bij brief KA 354/06, Zeer Geheim, dd. 30 januari 1957, in behandeling genomen.

Mr. Einthoven maakte bezwaren tegen de in punt 1 voorkomende uitdrukking "algemeen politiek-strategisch beleid", aangezien ook het tactisch beleid zou kunnen worden beïnvloed door de verkregen inlichtingen. Ook de uitdrukking "militair technisch krijgbeleid" in punt 2 werd aanvechtbaar geacht. In verband hiermede werd besloten, dat beter in punt 1 voor wat de Regering betref kon worden gesproken over "haar beleid" en voor wat de Bevelhebbers der Strijdkrachten aanging in punt 2 over "hun beleid". In het vervolg van het stuk zou deze uitdrukkingswijze kunnen worden volgehouden. De heer Einthoven acht het juist in punt 1.12 het Comité V.C.S. te schrappen, daar dit Comité niet bevoegd is instructies over het algemeen inlichtingenbeleid te verstrekken. Spreker achtte het voorts voor de voorzitter van het C.V.I.N. wel zeer bezwaarlijk "verantwoordelijk te worden gesteld" voor de uitvoering van Regeringsinstructies en het beantwoorden van vragen. Besloten werd in punt 1.15 te stellen, dat de voorzitter "er voor zorg zal dragen", dat een en ander zo goed mogelijk geschiedt.

Op voorstel van Kol. Lagerwerff werd uit de "opmerkingen" geschrapt, dat in vredetijd de V.C.S. ontheffing zouden kunnen verlenen van het voorschrift de rapportage door hun tussenkomst te doen geschieden.

Wat betreft punt 1.16 werd wenselijk geacht duidelijker te stellen, dat slechts acces tot een bepaalde dienst noodzakelijk werd geacht voor de vertegenwoordiger van die dienst in het secretariaat. Aangezien geen verdere opmerkingen ter tafel werden gebracht dankte de voorzitter de aanwezigen voor hun adviezen en deelde hij mede, dat hij nu het naar aanleiding van deze bespreking te wijzigen voorstel in het Comité V.C.S. zou brengen.

De heer Van Tuyl verlaat hierop de vergadering.

Als tweede punt wordt aan de orde gesteld de verhouding van de B.V.D. tot het Militair Gezag in oorlogstijd.

De voorzitter merkt op, dat naar zijn mening dit vraagstuk slechts met vrucht kan worden besproken, wanneer vaststaat, welke taak voor de B.V.D. in oorlogstijd zal zijn weggelegd. Spreker meent dat, in grote lijnen gezien, de B.V.D. diensten zal kunnen verrichten ten behoeve van militaire operaties, van het militair gezag, wanneer dit de handhaving van orde en rust op zich heeft genomen, en ten behoeve van het burgerlijk gezag, daar waar dit ook in oorlogstijd zijn normale functie zal vervullen.

Hij wijst erop, dat naar zijn voorlopige indruk, speciaal bij eerstgenoemde diensten de mogelijkheid bestaat, dat de activiteiten van de C.I.D.-detachementen en die van de B.V.D. elkaar zouden kunnen doorkruisen.

De heer Eindhoven merkt op, dat dit zijns inziens niet het geval kan zijn, daar uitdrukkelijk door de minister voor Defensie is bepaald, en nog zeer onlangs is bevestigd, dat contra-spionage-activiteiten buiten "het hek van de kazerne", d.w.z. buiten de militaire maatschappij, slechts door de B.V.D. mogen worden ontwikkeld.

Kol. Lagerwerff is het hiermede niet eens en licht daarop het door hem in zijn memorandum van 16 januari 1957 neergelegde standpunt, n.l. dat de C.I.D.-detachementen als militaire inlichtingenorganen moeten werken onder bevel van de militaire commandanten en dat de B.V.D. als civiele organisatie hier niet op is ingesteld, nader toe.

Aan de hand van enige voorbeelden maakt spreker duidelijk, dat het werk van de C.I.D.-detachementen veel meer omvat dan het zuivere contra-spionagewerk (infiltreren in organisaties, volgacties, e.d.) al is dit laatste wel een onderdeel daarvan. Na enige discussie blijkt, dat Kol. Lagerwerff dit specialistenwerk ook in oorlogstijd ten behoeve van de C.I.D.-detachementen door B.V.D.-personeel wil laten uitvoeren.

De voorzitter concludeert daarop, dat, althans bij hem - en naar zijn indruk ook bij Mr. Eindhoven - een misverstand in het spel is geweest omtrent het begrip C.I.D.-activiteiten, dat hij beperkter had gezien dan blijkbaar juist was.

Afgesproken wordt, dat op korte termijn de M.I.D. requirements voor de B.V.D. voor oorlogstijd zal opstellen en deze in tegenwoordigheid van de Coördinator met de B.V.D. zal bespreken (Kol. Lagerwerff zal door uitstедigheid deze bespreking niet zelf kunnen voeren). In de volgende vergadering zal dan als over de taakbepaling overeenstemming is bereikt, de inpassing van de B.V.D. nader kunnen worden besproken. Commandeur Van Dulm zegt, dat Marine reeds nu requirements voor oorlogstijd aan de B.V.D. heeft gegeven en dat de Marid voor contra-spionnagewerk zelfs geen mensen wil opleiden en zelfs voor activiteiten binnen het hek steeds overleg pleegt met de B.V.D. Het komt daarbij wel voor, dat op verzoek van de B.V.D. bepaalde activiteiten door marinepersoneel worden uitgevoerd. Dit personeel werkt dan als het ware operationeel onder de B.V.D.. Spreker constateert dat deze regeling wederzijds als bevredigend wordt ondervonden.

Lt.Kol. Oele deelt mede, dat wat de Luchtmacht betreft de commandanten van bases zich voor de algemene beveiliging wenden tot de Territoriale commandanten. Wanneer op vliegbases activiteiten met verbindingen naar buiten worden geconstateerd, wordt steeds de B.V.D. ingeschakeld en wordt onder operationele leiding van de B.V.D. gewerkt. Deze samenwerking verliep volgens spreker naar volle tevredenheid.

Kapt.ltz. Nieuwenhuis brengt naar voren, dat het aanbeveling zal verdienen, wanneer reeds nu in vreedestijd over C.I.-aspecten zou worden gerapporteerd aan Shape. Naar zijn mening zou dit via bespreking in het C.V.I.N., langs militaire kanalen kunnen geschieden.

Dit punt, dat nauw verband houdt met de wens van Shape dat het contact op het gebied van de C.I. door Shape slechts met één nationale autoriteit zal worden onderhouden, zal nader moeten worden bezien.

Met het oog op het vergevorderd uur sluit de voorzitter hierop de vergadering, nadat is vastgesteld, dat de volgende bespreking op maandag 4 maart 1957 te 14.00 uur zal worden gehouden in het Ministerie van Algemene Zaken.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

K/10

ZEER GEHEIM

COÖRDINATOR INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN

KA 369/06

ZEER GEHEIM

Bijlagen: een concept-voorstel } 206 KA 365/06
een schema

Ex.nr. 5

's-Gravenhage, 15 februari 1957.

Aan het Comité Verenigde
Chefs van Staven.

1. Ik heb de eer Uw Comité mede te delen, dat mij in mijn contact met de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten is gebleken, dat grote behoefte bestaat aan een regeling, welke een goede coördinatie verzekert van het beleid en de werkzaamheden van die diensten in oorlogstijd.
2. In de gesprekken, welke ik over dit onderwerp met de Hoofden van de diensten had, is naar voren gekomen, dat gebrek aan coördinatie niet zo zeer bestaat bij het verzamelen van de gegevens, maar wel bij het in een geschikte vorm verstrekken van de gegevens aan de Regering. Geconstateerd moet worden, dat bij de bestaande organisatie slechts in geringe mate gebruik kan worden gemaakt van de schat van gegevens en van de mogelijkheden, waarover de diensten en het Ministerie van Buitenlandse Zaken gezamenlijk beschikken.
3. Een beredeneerd voorstel omtrent een organisatie aan de top van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten en aangaande de te volgen werkwijze om in genoemde bezwaren te voorzien is in bijlage dezes opgenomen.
4. Hoewel, naar ik aanneem, de door mij gevolgde gedachtengang uit het voorstel over het algemeen voldoende duidelijk blijkt, meen ik de punten 1.8 en 1.9 nog een toelichting te moeten geven, daar zou kunnen worden gesteld, dat de Coördinator, door het betrekken van de Hoofden van de Stafsecties Inlichtingen in de organisatie, buiten de grenzen van zijn bevoegdheden, neergelegd in het K.B. nr. 51 van 8 augustus 1949, treedt.
5. De moeilijkheid ligt daarin, dat bij de krijgsmachtonderdelen een formele scheiding is gemaakt tussen Inlichtingendiensten, die uitsluitend inlichtingen inwinnen en Stafsecties, die o.a. belast zijn met het verwerken van de ontvangen gegevens. Deze scheiding is bij de andere diensten niet gemaakt en in feite bestaat zij naar mijn gevoel ook niet bij de krijgsmachtonderdelen, want niet alleen zijn de functies van de Hoofden van de Inlichtingendiensten en de Stafsecties in één persoon verenigd, maar ook in de afdelingen wordt zowel het inwinnen van gegevens als het verwerken daarvan, veelal door dezelfde functionarissen geleid of verricht.
6. Ik ben ervan overtuigd, dat deze in de praktijk gegroeide organisatie ook de meest juiste is, omdat over en weer verzamelaars en gebruikers van inlichtingen zóveel begrip voor elkaars behoeften resp. mogelijkheden moeten hebben om tot be-

- 2 -

ZEER GEHEIM

vredigende resultaten te komen dat, wanneer deze functies niet in één persoon verenigd zouden zijn, niet alleen een vrijwel dubbele bezetting vereist zou zijn, maar bovendien een goede coördinatie slechts zou kunnen worden verkregen, wanneer de Inlichtingendiensten en de Stafsecties tezamen zouden worden gecoördineerd.

/wellicht

- 7. Uitgaande van deze overwegingen en van het feit, dat de functie: Coördinator van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten is ingesteld, teneinde meer profijt van deze diensten te kunnen trekken, voel ik mij, hoewel dit strikt formeel gezien/aanvechtbaar is, gerechtigd op grond van artikel 36 van het vertrouwelijk K.B. van 8 augustus 1949 nr. 51, een voorstel in de geest van het hierbijgevoegde concept, na overleg met de betrokken verantwoordelijke ministers, aan de Minister-President te doen.
- 8. Waar echter het Comité V.C.S. in dit voorstel een belangrijke plaats inneemt en waar bovendien, zoals hiervoor is verklaard, werkzaamheden behorende tot de taak van de Hoofden van de Stafsecties Inlichtingen in de ontworpen organisatie zijn voorzien, zou ik het zeer op prijs stellen, alvorens het overleg met genoemde ministers te openen, te mogen vernemen tot welke opmerkingen het voorstel Uw Comité aanleiding geeft.
- 9. Ter nadere toelichting moge nog dienen, dat het conceptvoorstel mijn persoonlijke visie op dit vraagstuk geeft, maar dat ik in enige gezamenlijke besprekingen mijn mening getoetst heb aan die van de Secretaris-Generaal van Buitenlandse Zaken en de Hoofden van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, die daarbij unaniem van hun instemming blijk gaven. De militaire deelnemers aan deze besprekingen heb ik bij die gelegenheden met nadruk verzocht in deze hun persoonlijke mening als expert op inlichtengebied en niet die als Hoofd van de Stafsecties, d.w.z. als vertegenwoordigers van de Chefs van Staven, te willen geven, omdat ik in dit stadium het onderhandelingselement nog geheel wilde uitschakelen.
- 10. Voorts moge ik nog opmerken, dat de voorstellen onder 2 en 3, welke geen enkele verandering in de bestaande toestand bevatten, zijn opgenomen om duidelijk te doen uitkomen, dat de voorgestelde organisatie niet afdoet aan de thans reeds bestaande en in het K.B. nr. 51 voorgeschreven verhoudingen. Ook in bijgevoegd schema zijn om deze reden de normale verbindingen ingeschetst.
- 11. Tenslotte moge ik Uw Comité verzoeken mij, ingeval tegen het voorstel bedenkingen zouden bestaan, in de gelegenheid te willen stellen een mondelinge toelichting te geven.

De Coördinator van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten,

F.J. Kist.

*Van bedenkingen
vanaf begin 1949
NA 405/06 1-2.*

Afschrift aan:

- De Chef van de Generale Staf ex.nr. 2)
- De Chef van de Marine Staf " " 3)
- De Chef van de Luchtmacht Staf " " 4)
- Archief " " 5)

rechtstreeks verzonden.

CONCEPT

ZEER GEHEIM

Voorstel aangaande de voor tijd van oorlog of oorlogsgevaar
gewenste organisatie aan de top van de Inlichtingen- en
Veiligheidsdiensten.

De organisatie aan de top van de Inlichtingen- en Veiligheids-
diensten moet er op zijn berekend, dat het doel, waarvoor deze
diensten zijn ingesteld, kan worden bereikt.

Dit doel kan worden geformuleerd als volgt:

1. Het aan de Regering in een praktische vorm verschaffen van de
voor het bepalen van haar gezamenlijk beleid benodigde inlich-
tingenrapporten en appreciaties.
2. Het aan de Bevelhebbers der Strijdkrachten in een praktische
vorm verschaffen van de voor het bepalen van hun gezamenlijk
beleid benodigde inlichtingenrapporten en appreciaties.
3. Het aan de afzonderlijke ministers en de Bevelhebbers der
Strijdkrachten (Chefs van Staven) verschaffen van de voor het
bepalen van hun eigen beleid benodigde inlichtingenrapporten
en appreciaties.

ad 1. Inlichtingen ten behoeve van het gezamenlijk beleid van
de Regering.

- 1.1. De situatie is momenteel zo, dat de ministers, die over eigen
inlichtingendiensten of informaties (BuZ) beschikken, en het
Comité V.C.S., elk op hun eigen terrein worden voorzien van
door hun diensten of ambtenaren uit de vele binnenkomende be-
richten geselecteerde- en tot een rapport en/of een apprecia-
tie van de toestand verwerkte gegevens.
- 1.2. Deze rapporten en appreciaties kunnen echter geen rekening
houden met de bij andere ministeries ontvangen gegevens en
zijn dus eenzijdig ingesteld.
- 1.3. Samenbrengen en evaluatie van het totaal aan beschikbare in-
lichtingen en het opmaken van een beoordeling van de toestand
als geheel (militair-politiek-binnenlandse veiligheid-moge-
lijk ook economisch), hetgeen toch nodig is voor het bepalen
van - voor V.C.S. het adviseren omtrent - het algemeen geza-
menlijk beleid, zal dus eerst in de ministerraad (A.V.R.) res-
pectievelijk het Comité V.C.S. kunnen geschieden.
- 1.4. Het is duidelijk, dat noch de ministerraad (A.V.R.), noch het
Comité V.C.S. de geschikte coördinerende organen zijn voor het
maken van evaluaties, welke voor het bepalen van dat beleid
noodzakelijk zijn.

- 1.5. De coördinatie van alle beschikbare inlichtingen en het verwerken daarvan tot een algemeen rapport c.q. een algemene appreciatie van de toestand, dient op lager niveau te geschieden en aan de Regering en de V.C.S. als een gegeven voor de te nemen beslissing of het te geven advies, te worden aangeboden.
- 1.6. Het orgaan, dat deze taak zal moeten vervullen dient dus allereerst de bij de verschillende organisaties ontvangen berichten te verzamelen en deze op betrouwbaarheid te selecteren, maar moet bovendien een selectie toepassen op belangrijkheid voor het algemeen gezamenlijk beleid en op grond daarvan een rapport en zo mogelijk een appreciatie van de toestand opmaken.
- 1.7. Wat het eerste betreft is aangewezen het bijeenbrengen van de Hoofden van de Inlichtingendiensten, waaronder begrepen de B.V.D., en een vertegenwoordiger van het ministerie van Buitenlandse Zaken, aangezien dit ministerie over zeer veel inlichtingen beschikt.
- 1.8. Voor de tweede taak, de selectie op belangrijkheid, het verwerken van de ontvangen gegevens tot bruikbare inlichtingen, dwz. de juiste vormgeving van de inlichtingenrapporten en het opmaken van een appreciatie, zijn de meest gereede functionarissen de Hoofden van de Stafsecties-Inlichtingen van de Krijgsmachtonderdelen (als verwerkers van de militaire gegevens), Hoofd B.V.D., Hoofd B.I.D. (die zelf geheel, respectievelijk ten dele voor verwerking van de gegevens zorgen) en wederom een vertegenwoordiger van het ministerie van Buitenlandse Zaken (in het bijzonder ter waardering van de gegevens op politiek gebied).
- 1.9. Aangezien de gelukkige omstandigheid zich voordoet, dat de Hoofden van de Inlichtingendiensten der Krijgsmachtonderdelen tevens zijn Hoofden van de Stafsecties Inlichtingen kunnen beide functies in één orgaan, waaraan de naam Comité Verenigde Inlichtingendiensten Nederland (C.V.I.N.) zou kunnen worden gegeven, worden vervuld.
- 1.10. Het verstrekken van een beoordeling van de militaire situatie, welke in tijd van oorlog of oorlogsgevaar steeds van bijzondere invloed op het algemeen beleid zal zijn, aan de Regering, is echter vanzelfsprekend een verantwoordelijkheid van de Chefs van Staven, niet van die van hun adviseurs, de Hoofden van de Stafsecties-Inlichtingen, die deel uitmaken van het C.V.I.N.
- 1.11. In verband hiermede wordt noodzakelijk geacht, dat de rapportage van het C.V.I.N. aan de regering zal geschieden door tussenkomst van het Comité V.C.S., teneinde dit Comité in de gelegenheid te stellen desgewenst de rapporten van commentaar te voorzien alvorens deze aan de Regering door te zenden.

- 1.12. Het C.V.I.N. zal van de Regering instructies kunnen ontvangen omtrent het te voeren algemeen inlichtingenbeleid en omtrent de inlichtingen welke worden gewenst (kernvragen). Het komt ter wille van een snelle behandeling logisch voor, dat de regeringsinstructies en vragen, in tegenstelling met de gang van zaken bij rapportage aan de Regering, rechtstreeks aan het C.V.I.N. kunnen worden gegeven, respectievelijk gesteld.
- 1.13. Het C.V.I.N. zal mede tot taak hebben het coördineren van het verzamelen, evalueren en verspreiden van alle voor het algemeen beleid van belang zijnde inlichtingen.
- 1.14. Het voorzitterschap van het C.V.I.N. zal naar het voorkomt, aan de Coördinator van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten kunnen worden opgedragen.
- 1.15. De voorzitter zou in het bijzonder kunnen worden belast met de rapportage namens het C.V.I.N. en er voor verantwoordelijk moeten zijn, dat daarbij de mening van het C.V.I.N. juist wordt weergegeven. Hem zou tevens kunnen worden opgedragen er voor zorg te dragen, dat de instructies en vragen van de Regering zo goed mogelijk door het C.V.I.N. worden uitgevoerd, respectievelijk beantwoord. Bovendien komt het wenselijk voor hem de bevoegdheid te verlenen namens het C.V.I.N. ten behoeve van een doelmatig functioneren van dit Comité, voorstellen te doen aan de minister-president.
- 1.16. Voor de werkzaamheden, verbonden aan de taken genoemd onder 1.15 zal de voorzitter moeten kunnen beschikken over een secretariaat. Aangezien het secretariaat bij alle diensten gegevens zal moeten kunnen verkrijgen, lijkt het wenselijk, dat elk der in het C.V.I.N. vertegenwoordigde diensten en het ministerie van Buitenlandse Zaken een officier of ambtenaar ter beschikking zal stellen, wanneer en voorzover dit door de voorzitter nodig wordt geacht.

OPMERKINGEN: Aangezien iedere verandering in organisatie en/of werkwijze bij overgang van de vredes- tot de oorlogstoestand, zoal niet desorganiserend-, dan toch vertragend werkt, is het wenselijk een noodzakelijk geachte oorlogsorganisatie, tenzij hiertegen overwegende bezwaren bestaan, reeds in vredestijd als vredesorganisatie in te voeren. Het komt mij voor, dat er geen enkel bezwaar kan bestaan het C.V.I.N. reeds in vredestijd in te stellen, zij het dat dit Comité dan als regel minder frequent zal vergaderen en dat de werkzaamheden minder zullen omvatten. Bovendien meen ik, dat ook in vredestijd dit Comité goede diensten zal kunnen verrichten, niet alleen, vanzelfsprekend, ten behoeve van een gecoördineerd inlichtingenbeleid, maar bovendien door aan de Regering rapporten en wellicht somtijds appreciaties aan te bieden, waarin al het in Nederland beschik-

bare inlichtingenmateriaal is verwerkt. De situatie in de wereld is momenteel niet zodanig, dat een samenvatting of het wijzen op bepaalde aspecten, die zich voordoen, niet van nut zou kunnen zijn. Het lijkt echter waarschijnlijk, dat het accent in vredestijd minder op het militaire aspect en meer op het politiek economische terrein zal liggen, dan in oorlogstijd. Als groot voordeel van de instelling van het C.V.I.N. in vredestijd zie ik voorts, dat zowel de Regering als het C.V.I.N. er aan zullen wennen bedoelde rapportage te ontvangen respectievelijk te verzorgen. Ook heeft de Regering de gelegenheid door het stellen van vragen en het geven van instructies het C.V.I.N. af te stemmen op haar behoeften. Ik verwacht, dat door een zodanig twee richtingverkeer de doelmatigheid van de voorgestelde organisatie zal groeien. Aangezien tenslotte deze organisatie zonder enige extra kosten kan worden ingevoerd - in feite is reeds in iets andere vorm en met beperkter doelstelling sinds november in deze geest gewerkt - meen ik te mogen voorstellen om, wanneer het voorstel voor oorlogstijd wordt aanvaard, de organisatie onmiddellijk in te stellen en te doen functioneren.

Ad 2. Inlichtingen ten behoeve van het gezamenlijk beleid van de Bevelhebbers der Strijdkrachten.

- V.C.S.
25/2* →
- 2.1. Coördinatie van het inlichtingenbeleid op dit niveau is reeds geregeld en wordt verzorgd door Comité II als adviesinstantie van het Comité V.C.S.
- 2.2. Het instellen van het C.V.I.N. doet niet af aan de noodzakelijkheid dat voor gecoördineerd militair optreden de Bevelhebbers der krijgsmachtonderdelen, dit zijn ~~de~~ leden van het Comité V.C.S., moeten beschikken over een orgaan, dat in staat is op militair gebied een gecoördineerde rapportage te verzorgen en gecoördineerde appreciaties op te stellen. Het Comité II voldoet aan deze eisen en zal daarom, naar het voorkomt, naast het C.V.I.N. moeten blijven bestaan.
- 2.3. Het lidmaatschap van het C.V.I.N. van de leden van Comité II zal er slechts toe bijdragen, dat zij beter geïnformeerd zullen zijn omtrent de algemene situatie, hetgeen hun werk in het specifiek militaire vlak ten goede zal komen.
- bezait
V.C.S.
25/2-57
dit kan
niet worden*
- 2.4. Aangezien de Coördinator van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten ingevolge zijn instructie tevens is belast met de militaire functie van Coördinator van de Inlichtingendiensten der Krijgsmachtonderdelen zou de vraag kunnen rijzen of hij als voorzitter van Comité II zou moeten optreden. Weliswaar is Comité II gevormd uit de Hoofden van de Stafsecties Inlichtingen, waarmee de Coördinator officieel geen bemoeienis heeft, maar de Hoofden van de Stafsecties zijn tevens Hoofden van de Inlichtingendiensten en wanneer deze Hoofden niet in één persoon verenigd zouden zijn, zouden ongetwijfeld de Hoofden van de Inlichtingendiensten mede zitting in Comité II

moeten hebben. Op grond hiervan zou er dus reden zijn de Coördinator bij dit Comité II in te schakelen. Aangezien echter de verhoudingen tussen de diensten der krijgsmachtonderdelen momenteel zodanig zijn, dat ook zonder dat de Coördinator als voorzitter zou optreden aan een goede coördinatie niet behoeft te worden getwijfeld, is er geen aanleiding thans in deze een positief voorstel te doen.

- UCS
25/2-57
del. van
Bevelhebbers*
- 2.5. Comité II zal evenals het C.V.I.N. moeten kunnen beschikken over een interservice werkapparaat, dat zal zijn samengesteld uit officieren van de Stafsecties Inlichtingen van elk der krijgsmachtonderdelen. Het lijkt voldoende wanneer dit personeel slechts beschikbaar wordt gesteld wanneer en voorzover de werkzaamheden dit vereisen. De regeling hiervan is een interne aangelegenheid van de Staven.

Ad 3. Inlichtingen ten behoeve van het eigen beleid van afzonderlijke ministers en Bevelhebbers der Strijdkrachten (Chefs van Staven).

- 3.1. Aangezien de ministers en de Bevelhebbers der Strijdkrachten (Chefs van Staven) ook in tijd van oorlog of oorlogsgevaar - behoudens wanneer voor wat ministers betreft bepaalde bevoegdheden zullen worden overgenomen door het Militair Gezag - verantwoordelijk blijven voor de hen in vreedstijds toegewezen sector, zal, naar het voorkomt, de verstrekking van inlichtingen aan de ministers en de Bevelhebbers der strijdkrachten (Chefs van Staven) ook in die omstandigheden c.f. het voorgescrevene in K.B. no. 51 van 8 augustus 1949, zoals sindsdien gewijzigd, moeten worden gehandhaafd.
- 3.2. De rapportage aan het Militair Gezag zal worden behandeld bij de afzonderlijke voorstellen, welke zullen worden gedaan ten aanzien van de verhouding van de beide burgerdiensten, de B.V.D. en de B.I.D., tot het Militair Gezag onder de Staat van Oorlog of de Staat van Beleg.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

11 februari 1957.
K/10